

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра
Довженко

Актуальні проблеми технологічної і професійної освіти

Матеріали науково-практичної конференції

21.05.2018 р.

Н.М. Ваніна

м. Київ, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація: Нові стандарти передбачають більшу самостійність освітніх організацій та можливість індивідуалізації студентів. Компетентнісний підхід виступає як діалектична альтернатива традиційному підходу, орієнтованого на нормування змістовних одиниць. Введення механізму оновлення змісту професійної освіти, повинно задовольняти потреби ринку праці, формувати у молоді реальний досвід трудових і виробничих відносин і пред'являти себе на ринку професійних послуг.

Ключові слова та терміни: професійна освіта, компетентнісний підхід, стандартизація, фахова передвища освіти, професійні освітні установи.

Н.М. Ваніна

м. Киев, Украина

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ: РЕАЛИИ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Аннотация: Новые стандарты предусматривают большую самостоятельность образовательных организаций и возможность индивидуализации студентов. Компетентностный подход выступает как диалектическое альтернатива традиционному подходу, ориентированного на нормирование содержательных единиц. Введение механизма обновления содержания профессионального образования, должно удовлетворять потребности рынка труда, формировать у молодежи реальный опыт трудовых и производственных отношений и предъявлять себя на рынке профессиональных услуг.

Ключевые слова и термины: профессиональное образование, компетентностный подход, стандартизация, профессиональное передвысшее образование, профессиональные образовательные учреждения.

N.M. Vanina

Kyiv, Ukraine

MAIN AREAS OF MODERNIZATION OF EDUCATION: REALITIES, PROBLEMS, PERSPECTIVES

Annotation: New standards provide greater autonomy of educational organizations and the possibility of individualization of students. Competency approach acts as a dialectical alternative to the traditional approach, oriented to the valuation of content units. The introduction of a mechanism to update the content of vocational education, should meet the needs of the labor market, to form young people with real experience of labor and industrial relations and to present themselves in the market of professional services.

Keywords and terms: vocational education, competence approach, standardization, vocational education, professional educational institutions.

Вирішення актуальних соціально-економічних завдань в Україні безпосередньо залежить від стратегії і тактики розвитку професійної освіти. Новий Закон «Про освіту» (2017) передбачає пріоритетні напрямки розвитку освітньої системи в Україні, комплексу заходів щодо їх реалізації та можливість розпочати структурно-змістовну модернізацію професійної освіти, в якій ми можемо виділити наступні напрямки.

Так, для підвищення якості професійної освіти –одним з напрямків є проведення оновлення змісту навчально-матеріальної та дидактичної бази, яка формує в процесі навчання нові професійні компетенції (впровадження нових стандартів освіти). Нові стандарти передбачають більшу самостійність освітніх організацій, можливість індивідуалізації студентів. Компетентнісний підхід виступає як діалектична альтернатива традиційному підходу, орієнтованого на нормування змістовних одиниць. З компетентнісним підходом пов'язані закономірності, що відображають зв'язки між одиницями і

структурами стандартизації фахової передвищої освіти і функціонування знання про сутність і зміст стандартизації підготовки молодшого спеціаліста як цілісного явища [2]. Введення механізму оновлення змісту професійної освіти, повинно задовольняти потреби ринку праці, формувати у молоді реальний досвід трудових і виробничих відносин і пред'являти себе на ринку професійних послуг.

Першим важливим фактором, що несприятливо впливає на якість освіти в цілому, і заважає впровадженню сучасних технологій і методів викладання, можна вважати стан кадрового потенціалу. Повільно відбувається оновлення педагогічного корпусу: вікова структура в професійній освіті як і раніше залишається далекою від оптимальної. Не є секретом, що саме рівень заробітної плати є визначальною ланкою привабливості педагогічної професії. Тому система атестації та оплати праці педагогів повинна бути орієнтована на підвищення якості викладання, на безперервний професійний розвиток, повинна створювати простір для кар'єрного зростання.

Другим напрямком модернізації є структурна зміна системи професійної освіти. В першу чергу, мова йде про зміну мережі професійних освітніх установ (ПОУ) - об'єднання її початкової і середньої ланки, що дозволяє проводити оптимізацію використання площ і навчально - матеріальної бази, створювати нові освітні установи, центри, майданчики. Інтеграція установ професійної освіти і створення багаторівневих навчальних закладів повинна бути спрямована на забезпечення оптимальних обсягів, профілів і структур підготовки висококваліфікованих кадрів; реформування системи управління навчальними закладами, орієнтованої на реальні потреби і зв'язку з регіональними ринками праці, кар'єрними очікуваннями молодих фахівців.

Третім і, на наш погляд, найбільш важливим напрямком є розширення сфер взаємодії ПОУ з роботодавцями, розвитком системи соціального та виробничого партнерства. На державному рівні це повинно відбуватися через участь роботодавця в підготовці законопроектів, нормативних актів щодо оптимізації системи управління, нового положення про практику; в

формуванні оптимального переліку спеціальностей; в розробці нових стандартів освіти і програм, критеріїв незалежної оцінки якості та ін. На регіональному рівні - в проведенні моніторингу потреб ринку праці; в розробці та рецензуванні навчальних матеріалів; в оцінці якості підготовки фахівця та інше. Створення ресурсних центрів повинно стати основою для розвитку співпраці з роботодавцями з підготовки кадрів для високотехнологічних виробництв, інноваційним ресурсом для навчання студентів інших ПОУ, майданчиками для підвищення кваліфікації педагогів і обміну досвідом викладачів, проведення профорієнтаційної роботи зі школярами та ін. В найближчій перспективі цей напрямок має розвиватися в плані спільного вирішення проблем закріплення молодих фахівців на робочому місці, а також формуванню програм навчання протягом усього життя [1], розробці програм самофінансування ПОУ. Незаперечним є той факт, що необхідно посилити державну підтримку професійної орієнтації молоді.

Четвертим напрямком структурно - змістовної модернізації української професійної освіти є її інтеграція в міжнародний освітній простір: входження України в Болонський процес, підвищення гнучкості освітніх програм, подолання вузької спеціалізації та ін. Все це має бути спрямовано на розвиток таких форм взаємодії, як участь в міжнародних конкурсах профмайстерності, співпраця в сфері перепідготовки кадрів, участь у розробці спільних проектів, видання навчальних матеріалів, навчання в рамках обміну тощо.

П'ятий напрям модернізації професійної освіти, пов'язаний з вирішенням проблем і створенням нових схем фінансування, підтримки фінансово - економічних механізмів, які дозволять розвиватися інноваційним процесам, створювати нові напрямки, стратегії і тактики.

Здійснення цих ініціатив дозволить повною мірою вирішити завдання, поставлені перед сучасною професійною освітою і досягти високого рівня її якості.

Список бібліографічних посилань

1. ЗУ «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII [Електронний ресурс]. -Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Каленський А.А. Принципи розроблення державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій на основі компетентнісного підходу [Текст] / А.А. Каленський // Сучасна наука і освіта: нові реалії і наукові рішення: зб. наук. пр. / за заг. Ред. С.П.Архипової. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького. –2017. –С. 117–120.